

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ НИМИ УЧНІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

Гладка Ірина Анатоліївна

НПУ імені М.П. Драгоманова, доцент
i.a.hladka@npu.edu.ua

Романюк Вікторія Леонідівна

НПУ імені М.П. Драгоманова, ст. викладач
vikaromanjuk@gmail.com

2020 вніс серйозні корективи у навчальний процес і примусив освітян шукати шляхи ефективного навчання учнів і студентів в умовах дистанційного навчання. Тому ми, як методисти, приділяємо багато часу пошуку технологій і можливостей досягнення мети: навчитися і навчити вільно і правильно спілкуватися іноземною мовою. Дана стаття присвячена вивченню формування та вдосконалення іншомовної граматичної компетенції з використанням текстових матеріалів.

Цією проблемою займалися педагоги такі як Н.П.Бойко, О.І. Вовк, І.В. Самойлюкевич, О.О. Смирнова, О.О. Карпенко, О.С. Красняник, Л.Г. Мудра, С.В. Фурсенко, Черноватий Л.Г., С.Ф Шатілов, J. Allen, M. Finocchiaro.

Під вдосконаленням граматичної компетенції ми розуміємо поступове підвищення рівня складності завдань з метою автоматизації студентів і учнів з граматичною структурою, підвищення швидкості та якості виконання дій з нею та інтегрування даної граматичної структури в мовлення тих, хто навчається.

Під час навчання граматичних явищ ми звертали увагу майбутніх вчителів не лише на форму, але також на значення і використання введеного матеріалу і для того, щоб учні, яких вони будуть навчати, мали зрозуміти мовні структури і пізніше використовувати їх, якщо вони розуміють їх значення і функції. Для кращого ознайомлення з граматичною структурою і її тренування майбутній вчитель повинен проаналізувати труднощі, які можуть спричинити ці граматичні структури для учнів [3].

При підготовці майбутніх вчителів для ефективної роботи у школі у дистанційному режимі ми вирішили використовувати текстові матеріали при роботі з граматичними явищами. Адже, по - перше, тексти різних видів на уроках англійської мови – це ефективний засіб навчання, який поживляє урок, робить його захоплюючим і приємним заняттям, а особливо сприяє активізації граматичних структур і введенню їх в усне мовлення. По-друге, майбутні вчителі повинні вміти підготувати учнів 9-11 класів до складання різноманітних тестів. Відповідно ми проаналізували структуру ДПА і ЗНО і з'ясували, що завдання з граматики побудовані у формі автентичних текстів таких стилів, як художній, публіцистичний та науковий. Підсумкові текстові завдання ми завантажили в Moodle для самоперевірки і отримання результатів одразу після проходження тестів.

Виходячи із зазначеного, ми розробили комплекс вправ на основі художніх творів, а саме поезії, притчі та shortstories, публіцистичних статей та наукових текстів.

На основі існуючих у методиці загальноприйнятих критеріїв для створення вправ, зокрема спрямованих на прийом і передачу інформації, ми виокремили різноманітні вправи для навчання граматичного матеріалу і запропонували майбутнім вчителям комплекс вправ для вдосконалення граматичної компетенції з використанням текстових матеріалів:

- 1) Вправа на впізнання.
- 2) Вправа на вибір граматичної структури.
- 3) Вправа на розкриття дужок.
- 4) Вправа на переклад з англійської мови на українську.

5) Вправа на переклад з української мови на англійську.

6) Вправа «Знайди помилку».

7) Вправа на складання діалогу.

Кінцевою метою даного комплексу вправ було вміння правильно інтегрувати граматичну структуру в мовлення та автоматизація дій майбутніх вчителів з граматичною структурою. А в результаті перевірити ефективність вправ при навчанні учнів дистанційно протягом проведення педагогічної практики on-line.

Наведемо фрагменти практичних занять, в яких можна побачити, як даний комплекс вправ працює при вдосконаленні граматичних навичок Passive Voice з використанням притчі та статті.

Фрагмент практичного заняття 1.

Відповідно до програми школи студентам пропонувався текст з теми «Social relationships» з граматичним явищем Passive Voice, щоб вони змогли самі розібратися і мати вже готовий матеріал для конспекту уроку, який знадобиться їм протягом проходження практики. Ми обрали притчу і поділили її на абзаци. В кожному абзаци необхідно було виконати різнорівневі та різнопланові завдання, які з кожним наступним абзацом ускладнювалися.

T: Read the fable doing next tasks: find verb in Passive Voice, choose correct letter (a,b,c), open the brackets, translate sentences, find mistake in one of the sentences

Evil

There is a poor and old hermit. Alms are given to him every day by the villagers. The hermit had the habit of sharing his food with the beggars or needy people. Once an old woman's house a) was reached b) was reaching c) had been reached by him. She was a cruel woman and a miser.

On asking for alms, some leftover food (give) by a women to the hermit. The next day hermit went to her house for food once again. It (give) to him with a heavy women's heart.

On seeing the hermit on the third day the old woman got irritated. Poison was mixed in rice and was given it to him by an old women. The hermit reached his hut and was about to eat. Just then a young man came and said, "I am hungry. Can you feed me something?" Відлюдник віддав йому увесь рис.

Poisoned rice had been ate the young man and to the hermit's surprise he died instantly. The young man was the old woman's son and had returned after a long journey of many days. So the evil woman's plan resulted loss of own only son.

Evil Has an Evil End

T: Now your task is to make a dialogue in pairs using Passive Voice and conclusion of this fable.

В результаті даного запропонованого комплексу вправ майбутні вчителі змогли вдосконалити свої граматичні навички та вміння, адже під час складання діалогу вони правильно будували речення та змогли грамотно висловити свої думки. Використання тексту розвинуло навичку роботи з граматичними структурами в тексті.

Фрагмент практичного заняття 2.

Відповідно до програми майбутнім вчителям пропонувався текст з теми «My family and friends» з граматичними явищем Conditional Sentences. Ми обрали публіцистичну статтю «How to have a great relationships with parents», і поділили її на абзаци. В кожному абзаци студентам необхідно було виконати різнорівневі та різнопланові завдання, які з кожним наступним абзацом ускладнювалися.

T: Read an article doing next tasks: choose correct letter (a,b,c), open the brackets, translate sentences, find mistake in one of the sentences.

1. RESPECT EACH OTHER

If you a) don't have b) won't have c) haven't mutual respect to parents, any relationship will be an unhappy one. People who respect each other: a) value each other's opinions, b) listen to each other, c) disagree without screaming or insults.

2. **COMMUNICATE:** *Your parents want to know what's going on in your life. If you (**keep**) them in the dark they (**know**) when you need their help or whether they can trust you. Tell them what you're up to, share your thoughts and feelings with them, and seek their advice for your problems*

3. **BUILD TRUST:** *Trust is your key to freedom. If you (**be**) honest and responsible you will built trust with your parents. Honesty means you don't lie or manipulate. Responsibility means you are reliable and can be counted on to use good judgment. If your parents (**trust**) you, they (**say**) "yes" a lot easier "yes."*

These guidelines work both ways. Якщо батьки порушують це право, поговоріть з ними. Pick a time when you are both calm and feeling good toward each other (never when you're angry)..

Unfortunately, these guidelines don't always work. If we controlled what we do we would transform a bad relationship into truly helpless. Since we can only control what we do, and not what our parents do, sometimes we are truly helpless to transform a bad relationship. If this is the case, will try to use these guidelines to at least improve things a little, will talk with a trusted adult who may be able to help you.

T: Now let's work in pairs. Imagine that one is a journalist and another one is a mother. Talk about family relationships using I, II, III Conditional sentences.

В результаті даної вправи учні розвинули та вдосконалили вміння швидше обирати правильну граматичну структуру, якісніше виконувати поставлене завдання. Учні 11 класу навчилися ставити коректно питання та давати на них відповідь, використовуючи умовні речення. Тобто, мета даних вправ була досягнута.

У процесі пробного навчання під час проходження асистентської практики було підтверджено ефективність запропонованих вправ для студентів 1 курсів, які будуть вчителями англійської мови. Адже мету було досягнуто, студенти могли грамотно висловлювати свою думку, використовуючи вивчену граматичну структуру та зрозуміли, як правильно готувати учнів до зовнішнього незалежного оцінювання та практично застосовувати вправи в текстах на вдосконалення граматичних навичок.

Список літератури:

1. Вовк О.І. Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. – К: 2008. – С.8.

2. Скляренко Н.К. Методика формування іншомовної граматичної компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів//Навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. – 2010, № 4. – 25 с.

3. Скляренко Н.К. Систематизація і повторення іншомовного граматичного матеріалу в основній і старшій школі // Іноземні мови. – 2005, № 2. – С. 3-7.

4. <https://English-for-students.com>

5. <https://studymoose.com>